

FORUM THEOLOGICUM SARDICENSE

БОГОСЛОВСКА МИСЪЛ

1/2019

annus XXIV

*Издание на Богословския факултет
при Софийския университет „Св. Климент Охридски“*

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главни редактори

доц. д-р Светослав Риболов, доц. д-р Павел Павлов

Членове

*проф. д-р Мария Йовчева, доц. д-р Ивайло Найденов, доц. д-р Йон Мариан
Кройтору, доц. д-р Илияс Евангелу, доц. д-р Андриан Александров*

COLLEGIUM EDITORUM

Svet. Riboloff & Pavel Pavloff

*Maria Yovcheva (University of Sofia St Clement of Ochrid), Ivaylo Naydenov
(University of Sofia St Clement of Ochrid), Ion Marian Croitoru (University
of Valachia, Targoviste), Ilias Evangelou (Aristotle University of Thessaloniki),
Andrian Alexandrov (University of Sofia St Clement of Ochrid)*

© Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

© Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

ISSN 1310-7909

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Предговор</i>	5
Дякон Иван Стоянов Иванов (Кюмурджийски), Τρισάγιον – Τρισήβη – Трисветата песен във византийската и старобългарска литургична практика. Характеристики, особености и употреба в богослужебната традиция на Църквата	7
Павел Павлов, Богословското свидетелство на църковния историк проф. Христо Стоянов	61
Полина Спирова, Дистанционното обучение по Религия/Катехизис през годината на пандемията	77
Ик. Стефан (Стойчо) Стайков, Новациан, презвитер Римски и Антипана (251 – 258)	99
Теодор Аврамов, Никифор Крайник: Християнски национализъм?	113
Делян Тодев, Особенности на Страстната седмица според Типика на Православната Църква и мястото на Утренята в богослужебното последование и традицията на Българската православна църква (въз основа на древните свидетелства от историята на богослужението и съвременната практика)	123
Атанас Ваташки, Насоките за християнската апология според Ориген и основните принципи на съвременната Християнска апологетика	147
Русина Торосян, Творчество и Неопатристичен синтез в мисловната система на о. Георги Флоровски (Принстънски вдъхновения)	157

CONTENTS

<i>Foreword</i>	5
Deacon Ivan Ivanov (Kyumourdziyski), Τρισάγιον – Τριεπίθόε in the Byzantine and Old Bulgarian Liturgical Practice. Characteristics, Features and Use in the Liturgical Tradition of the Church	7
Pavel Pavlov, <i>Theological Legacy of a Church Historian: Prof. Hristo Stoyanov</i>	61
Polina Spirova, <i>Distance Education in Religion and Catechesis during an Year of Pandemy</i>	77
Fr. Stephan (Stoytcho) Staykov, <i>Novatian, Presbyter of Rome and Anti-Pope (251 – 258)</i>	99
Theodor Avramov, <i>Nichifor Krainic: Christian Nationalism?</i>	113
Delyan Todev, <i>Peculiarities of Holy Week according to the Typicon of the Orthodox Church and the Place of Orthros in the Liturgical Service and Tradition of the Bulgarian Orthodox Church (Based on Ancient Testimonies from the History of Worship and Modern Practice)</i>	123
Atanas Vatashki, <i>Strategies of Christian Apologetics according to Origen and the Basic Principles of the Modern Apologetics</i>	147
Roussina Torosyan, <i>Creativity and Neo-Patristic Synthesis in Fr. Georges Florovsky's Thought System (Princeton Insights)</i>	157

ПРЕДГОВОР

Този брой на официалното академично списание на *Богословския факултет* при Софийския университет „Св. Климент Охридски“ представя изследвания на трима утвърдени учени в областта на православната теология като дякон Иван Иванов (Кюмурджийски), Павел Павлов и Полина Спирова, но също и на млади учени, които започват своята академична кариера със сериозни заявки като о. Стефан (Стойчо) Стайков, Теодор Аврамов, Делян Тодев, Атанас Ваташки и Росина Торосян. Всички те са докторанти в нашата *Alma mater* и представят фрагменти от изследванията си, тясно свързани с докторските си дисертации.

Въпреки специфичните трудности за изданието ни, предизвикани от пандемията от COVID 19, взела твърде много жертви в страната и в Университета ни през изминалата година, екипът на списанието направи всичко възможно да реализира в срок предвидените в плана на Богословския факултет издания и да не изостава с публикуването най-вече на докторантските статии. Надяваме се, че настоящият брой на академичната ни периодика ще предизвика интереса на читателите и ще остане като още едно доказателство за силата на вярата в трудни времена. Надяваме се на Божията закрила!

Пожелаваме приятно четене!

СР

Forum Theologicum Sardicense

Богословска мисъл

1/2019

*Българска
Първо издание*

Главни редактори
Св. Риболов и П. Павлов

Редакция/превод на текстовете на френски
Вълчан Вълчанов

Редакция/превод на текстовете на английски и гръцки
Йоанис Каминис

**Художник на корицата
и предпечатна подготовка**

Златина Карчева
Формат: 70/100/16

Университетско издателство „Св. Климент Охридски“
www.unipress.bg

Адрес на редакцията
Богословски факултет
на СУ „Св. Климент Охридски“
София 1000, пл. „Св. Неделя“ № 19
Контакт: e-mail: bogoslovskamissal@gmail.com